

INTERSUCHO

ČASTO KLADENÉ OTÁZKY

VÁŽENÍ REPORTÉRI,

viacerí z Vás sa na nás obraciate s podobnými otázkami a požiadavkami. Preto sme sa rozhodli pripraviť Vám manuál zameraný na Vaše často kladené otázky.

Môžem sa do monitoringu sucha zapojiť ako fyzická osoba, napr. obyčajný záhradkár?

Áno, môžete.

Sú odpovede z dotazníka zverejňované pod konkrétnym menom alebo názvom firmy?

Nie, našim základným pravidlom je anonymita. Vaše odpovede z dotazníka alebo komentárového poľa sa zobrazia len pod Vaším okresom.

Prečo hodnotím dopady sucha za predchádzajúci týždeň od nedele do nedele?

Pretože všetky mapy Integrovaného systému pre sledovanie sucha (tzv. Intersucho) vydávame každý pondelok cca do 15:00 hodiny na základe situácie v nedeľu o 7:00 hodine. Mapové podklady tak zobrazujú situáciu za uplynulých 7 dní (od nedele 7:00 hodiny rána do nedele 7:00 hodiny rána). Preto aj informácie o dopadoch sucha monitorujeme k dátumu poslednej nedele, aby jednotlivé produkty boli porovnateľné.

Niektoré plodiny nepestujem, ako vyplňam takéto otázky?

V takom prípade zaklikávate „*nemožno hodnotiť*“.

Ako vyplňam dotazník v zimnom období?

V zimnom období, od januára do nástupu vegetácie daných plodín vyplňate len prvé 4 otázky v dotazníku (s výnimkou ozimín a časti lesníckeho dotazníka).

Ako odpovedám na 1. otázku, keď je pôda pokrytá snehom alebo je premrznutá?

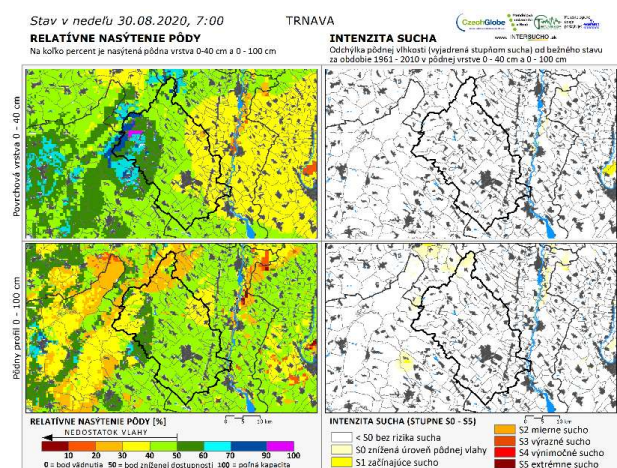
V takom prípade zaklikávate „*nemožno hodnotiť*“.

Ako odpovedám na 2. otázku, najmä ak jeden mesiac je extrémne suchý a ďalší extrémne vlhký?

Posledné 3 mesiace hodnotíte ako priemer z pohľadu vodnej bilancie vzhľadom na pozorovateľné dopady na plodiny a porasty. Bližšie to môžete popísať v komentárovom poli, čo je veľmi vítané.

S ktorou mapou porovnávam realitu vo svojom katastri v 4. otázke dotazníka?

Realitu vo svojom katastri porovnávate s mapou relatívneho nasýtenia pôdy vo vrstve 0-40 cm. Túto otázku je možné vyplniť až v pondelok popoludní (cca po 15:00 hodine), kedy sú mapy spracované a publikované na webe www.intersucho.sk. Preto odporúčame počkať s odoslaním dotazníka do pondelka popoludnia, aby sme tak mali od Vás kompletné informácie. Pri tejto otázke hodnotíte Vy nás známkami ako v škole.

Ako odpovedám na plodinu, ktorá nebola poškodená suchom, ale bola poškodená napr. jarnými mrazmi?

V takom prípade zaklikávate „*1. žiadny vplyv sucha, ale porasty sú horšie z iných dôvodov*“.

Ako odhadujem dopady sucha pred zberom a po zbere?

Pred zberom sa jedná o kvalifikovaný odhad na základe stavu porastov a plodín, po zbere odpoveď reflektuje zistený výnos znížený suchom oproti priemeru z posledných 3 rokov.

Ako odpovedám na plodinu, keď už je po jej žatve alebo zbere a prečo?

Po žatve alebo zbere plodín držíte odpoveď až do zmeny roka pri jednotlivých plodinách (napr. zber 2020 sa zmení na zber 2021, pri väčšine plodín a porastov to nastáva k 1. januáru, pri ozimínach v októbri). Je to z dôvodu lepšieho porovnania dopadov sucha na jednotlivé plodiny a porasty, na ktoré sa v dotazníku pýtame. Výhodou je, že dotazník si pamätá Vaše odpovede z predchádzajúceho týždňa, takže ho nemusíte opakovane vyklikávať.

Je povinné vyplniť komentárové pole na konci dotazníka?

Nie, je to dobrovoľné.

Čo môžem napísať do komentárového poľa?

Do komentárového poľa môžete písať informácie o suchu vo svojom katastri, o poškodení plodín suchom alebo meteorologickými javmi ako je krupobitie, silný lejak, vietor, prízemný mráz. Môžete nám zaslať informácie o priebehu počasia počas uplynulého týždňa, informácie o stave porastov, škodcov, chorôb, pôdnej vlhkosti.

Môžem Vám zaslať fotografie poškodenia plodín suchom alebo inými meteorologickými javmi?

Áno, uvítame Vaše fotografie, ktoré môžete zaslať na e-mailovú adresu sucho_hlasenia@shmu.sk.

Kde nájdem svoje odpovede z dotazníka?

Vaše odpovede z dotazníka sú každý týždeň spracovávané a publikované v podobe mapového podkladu, ktorý je pravidelne raz týždenne publikovaný na www.intersucho.sk v časti „Dopady na poľnohospodárstvo“ a v časti „Dopady na lesy“. História všetkých vyplnených dotazníkov nájdete po prihlásení sa pod svojím užívateľským menom (e-mailom) a heslom v časti „Vyplnené dotazníky“.

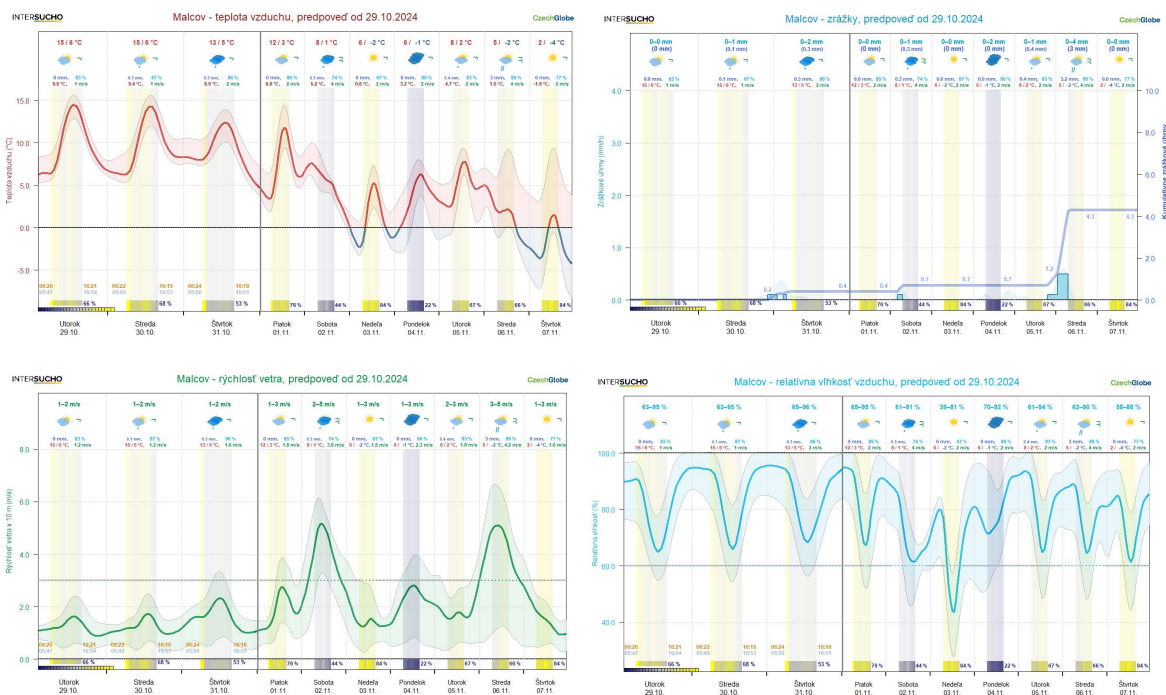
Čo sú to bonusové mapy a kde ich nájdem?

Sú to predpovedné mapy maximálnej dennej teploty vzduchu, minimálnej dennej teploty vzduchu a denného úhrnu atmosférických zrážok na 9 dní dopredu počítané pre územie Slovenska z 5 predpovedných modelov. Prístup k denným aktualizáciám predpovedných máp majú len tí, ktorí v danom týždni dotazník vyplnili. Nájdete ich po prihlásení sa pod svojím užívateľským menom v časti „Bonusy“.

Čo sú to bonusové grafy a kde ich nájdem?

Sú to grafy hodinovej predpovede na 9 dní dopredu počítané pre Váš kataster z 5 predpovedných modelov pre 4 prvky: teplotu vzduchu, atmosférické zrážky, rýchlosť vetra a relatívnu vlhkosť vzduchu. Prichádzajú Vám denne na Váš e-mail.

Obťažuje ma denné zasielanie bonusových grafov na môj e-mail. Je možné ich zrušiť, alebo nastaviť inak?

Samozrejme, je to na Vás. Môžeme Vám zasielanie bonusových grafov nastaviť raz na týždeň alebo 2-3 razy do týždňa, alebo ich pozastaviť úplne. V takom prípade nás kontaktujte na e-mail sucho_hlasenia@shmu.sk.

V akom čase sú uvádzané predpovedné modely?

Všetky predpovedné modely „bežia“ v UTC čase. Čas UTC je posunutý o 1 hodinu oproti času SEČ (v zime) a 2 hodiny oproti LSEČ (v lete), napr. 12:00 UTC je 13:00 SEČ alebo 14:00 LSEČ.

Aké predpovedné modely sa používajú v bonusových mapách a grafoch?

Sú to jedny z najlepších svetových predpovedných modelov. Takáto predpoveď Vám umožňuje sledovať vývoj na nasledujúce dni s využitím až 5-tich predpovedných modelov na jednom mieste. Tak môžete porovnať ich zhodu či nezhdodu a vidieť neistotu budúceho vývoja.

Čo znamenajú jednotlivé skratky modelov?

Európsky ECMWF/IFS – model Európskeho centra pre strednodobé predpovede počasia

Americký NOAA NCEP/GFS - model Amerického centra pre výskum atmosféry

Kanadský CMC/GEM – model Kanadského meteorologického centra

Britský UK Met/GLOBAL UM - model Britskej meteorologickej služby

Francúzsky CNRM/ARPEGE - model Francúzskej meteorologickej služby

Všetky uvádzané modely sú používané pre predpoveď počasia meteorologickými službami aj v iných štátoch vrátane Slovenska.

Čo znamená čierna prerušovaná čiara v bonusových grafoch?

Je to výsledná kombinácia modelov.

Na koľko dní dopredu sa môžem spoľahnúť na predpoveď pri teplote vzduchu?

Pri ustálenom počasí (najmä v lete) za predpokladu, že sa nad naším územím aj počas najbližšieho týždňa bude nachádzať tlaková výš, sa môžem spoľahnúť maximálne na 7 dní vopred. Nesmie to však byť inverzná situácia, kedy v nižších polohách je chladnejšie ako vo vyšších polohách a v nižších polohách sú často hmly alebo nízka oblačnosť (vyskytuje sa predovšetkým v zime). Vtedy robia modely pri predpovedi aj na najbližšiu noc a najbližší deň pre nižšie polohy (kde žije väčšina obyvateľstva Slovenska) pomerne často chyby. Pri nestálej a premenlivej situácii je v predpovedi teploty vzduchu problém aj na 2 až 4 dni vopred.

Na koľko dní dopredu sa môžem spoľahnúť na predpoveď pri zrážkach?

Pri predpovedi zrážok je presnosť predpovede nižšia ako pri teplote vzduchu. Predpoveď trvalých a veľkoplošných (krajinských) zrážok je väčšinou (najmä v zime) relatívne presná na maximálne 1 až 2 dni vopred. Na viac ako 2 dni vopred je aj predpoveď veľkoplošných a trvalých zrážok väčšinou už nepresná.

V prípade, ak sa na nasledujúci deň predpokladajú búrky a prehánky, tak aj v predpovedi na jeden deň vopred je veľká neistota. Prehánky a búrky sú tak ťažko predpovedateľné, že sa dostatočne presne nedajú predpovedať väčšinou ani na 30 až 60 minút vopred (najmä ich presné miesto a čas výskytu, dráha postupu, množstvo zrážok, veľkosť krúp, či náraz vetra).

Prečo predpovede nevychádzajú?

Predpovede počasia sú mimoriadne komplikované fyzikálne rovnice a vstupuje do nich veľké množstvo premenných. Atmosféra je chaos a stačí, aby na začiatku počítania „rovnice počasia“ vstúpili len o jednu stotinu iné údaje a výstupy v podobe predpovedných modelov sa budú zásadne líšiť. Všeobecne platí, že miera neistoty predpovede narastá s dobou platnosti predpovede. To znamená, že predpoveď na druhý deň má väčšiu mieru neistoty ako na prvý deň, a preto bude aj vo väčšine prípadov nepresnejšia.

Čo je cieľom tohto monitoringu?

Cieľom monitoringu je primárne zaistiť aktuálne, spoľahlivé a o prax opreté informácie o aktuálnom suchu a jeho dopadoch. Výhodou je práve aktuálnosť, ktorá umožní včas reagovať na situáciu, ako zo strany poľnohospodárskych podnikov a organizácií, tak zo strany verejnosti a verejných činiteľov.

Čo získam vyplnením dotazníka?

Budete sa podieľať na činnosti v Európe unikátneho systému, ktorý umožní lepšie riešiť prípadné krízové situácie. Súčasne získate prístup k aktualizovanej predpovedi vodnej bilancie, intenzity sucha, ale i ďalších agrometeorologických parametrov, a to vo vysokom priestorovom i časovom rozlíšení. Zároveň ste súčasťou Národnej reportovacej siete, ktorá bola zaradená a schválená uznesením Vlády Slovenskej republiky č. 110 zo 14. marca 2018 k materiálu H₂ODNOTA JE VODA - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody.

Prečo je dôležitá pravidelnosť vyplňovania dotazníka počas celého roka, aj v zime?

Pretože bez nej nie je možné zaistiť konzistenciu mapového podkladu. Pri vypracovávaní dodatočných podkladov o dopadoch na plodiny sú prideľované váhy jednotlivým reportérom na základe pravidelnosti a spoľahlivosti zasielania dotazníkov.

Prečo je moja úloha reportéra nezastupiteľná?

Pretože práve Vy dokážete posúdiť dopady na celý sektor, vidíte problémy v súvislostiach a dokážete okamžite doložiť dopady napr. fotografiami.